

اصول طراحی مجتمع های مسکونی با رویکرد ارتقای تعاملات اجتماعی

فاطمه علی اکبری گاوزن^۱، مریم شباک^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه معماری، واحد نور، دانشگاه آزاد اسلامی، نور، ایران malakebaroon@gmail.com

۲- هیات علمی گروه معماری، دانشگاه اسلامی آزاد واحد نور، ایران maryamshabak@gmail.com

:

چکیده

تعامل اجتماعی به معنای ایجاد رابطه بین دو نفر یا بیشتر است که منجر به واکنشی میان آنها می شود. انسان موجودی اجتماعی آفریده شده و برای رسیدن به نیازهای جسمانی و روانی خود ناچار به تعامل با افراد دیگر است. در گذشته تعاملات اجتماعی افراد در محل سکونت در میان فضاها و عمومی که بین خانه ها و در هر محله وجود داشته، بوده است. اما در دوران معاصر با وجود ارتباطات عمودی که در مجتمع های مسکونی قرن اخیر بوجود آمده، فقدان فضاهایی که این تعاملات صورت بگیرد کاملاً احساس می شود. فضاهای جمعی یک مجتمع مسکونی، اگر از طراحی مناسب برای تجمع ساکنین برخوردار باشد، می تواند به عرصه هایی برای تعامل و تبادل نظر ساکنین مبدل گردد. این فضاها را می توان به نوعی در امتداد فضاها و عرصه های زندگی خصوصی افراد دانست که وجود آنها در یک مجتمع مسکونی حیاتی است. از این رو فضای عمومی به عنوان عاملی که می تواند پویایی اجتماعی، فرهنگی و روانی افراد را سبب شود مورد توجه این تحقیق قرار گرفته است. این پژوهش بر مبنای مطالعات کتابخانه ای و به روش توصیفی-تحلیلی انجام شده است. لذا در این تحقیق نقش فضاهای عمومی مجتمع مسکونی در افزایش تعاملات اجتماعی و ارائه راهکارهای موثر در این زمینه بررسی خواهد شد.

واژه های کلیدی: فضاهای عمومی، تعاملات اجتماعی و مجتمع مسکونی

مقدمه

خانه، مبدا و مقصد زندگی روزمره انسان است. خانه مکانی است که ما پس از تجربه ابعاد مختلف جهان پیرامون، به آن باز می گردیم. خانه برای هر انسان از چنان اهمیتی برخوردار است که میتوان آن را مرکز دنیای فرد نامید. بنابراین خانه باید بتواند در فضای درونی و جلوه بیرونی خود توقع "مرکز دنیای فردی بودن" را بر آورده سازد. امروزه به علت جبر زندگی و یا تک بعدی نگری و توجه به اقتصاد، بسیاری از ارزشهای انسانی، اجتماعی، بومی و فرهنگی نادیده گرفته شده است. خانه آدمی در بلوک های مسکونی در پشت چند پنجره یکنواخت و هم شکل با دیگران قرار دارد که نه فقط برای میهمان، بلکه برای افراد خانواده نیز تشخیص آن از بیرون مشکل است. [۱]

مسکن نیز به عنوان مکانی که افراد حدود ۷۰ درصد عمر خود را در آن می گذارد، مکانی مناسب جهت ایجاد فضایی در جهت تعامل اجتماعی افراد است. بنابراین خلق فضایی که ساکنین بتوانند با آرامش و امنیت با یکدیگر تعامل داشته باشند از اهمیت فراوانی برخوردار است. در گذشته در معماری بومی ایرانی فضاهایی در محله های مسکونی وجود داشته که علاوه بر اینکه کودکان در آن به بازی می پرداختند، بزرگسالان نیز با یکدیگر به داد و ستد اجتماعی که همان تعامل اجتماعی است می پرداختند. اما در مجتمع های مسکونی دوران معاصر به علت کمبود زمین و نیز عدم توجه به نیازهای روانی، نقش فضا